

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3CoCsp/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117218774
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patricia Skotnická
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1117218774.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patricie Skotnickej a členov JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Miroslavy Saxovej v spore žalobcu: O. V., W..Y..R., H.: XX XXX XXX, V. XXX, zastúpeného E. &. V., W.. Y.. R., IČO: XX XXX XXX, J. XX, O., proti žalovanému: V., W.. Y.. R., IČO: XX XXX XXX, V. XX, O., o zaplatenie 484 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 09.06.2022, č.k. 11Csp/46/2017-209, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 484 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 484 eur od 13.07.2017 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok p o t v r d z u j e.

Žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 88,40 %.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom zo dňa 09.06.2022, č.k. 11Csp/46/2017-209, súd prvej inštancie zamietol žalobu (výrok I.), žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % (výrok II.) a priznal mu i nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 88% (výrok III.), s tým, že o ich výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že pôvodná žalobkyňa (A. W.) sa žalobou zo dňa 14.07.2017 domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 8.341,63 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 8.341,63 eura od 13.07.2017 do zaplatenia titulom bezdôvodného obohatenia. Dôvodila, že zmluvy o úvere, ktoré uzavrela so žalovaným, konkrétne č. XXXXXXXXXX, č. XXXXXXXXXX, č. XXXXXXXX, č. XXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXX, neobsahovali niektoré z údajov stanovených v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení v čase uzavretia zmlúv (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), a preto sa poskytnuté úvery považovali za bezúročné a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) predmetného zákona.

3. Súd prvej inštancie rozhodol o veci prvý krát rozsudkom zo dňa 28.09.2018, č. k. 11Csp/46/2017-96, tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok náhradu trov konania v plnom rozsahu. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala pôvodná žalobkyňa odvolanie, pričom v priebehu odvolacieho konania navrhla zmenu subjektu vystupujúceho na žalujúcej strane. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 02.07.2020, č.k. 3Co/106/2019-162, pripustil, aby namiesto pôvodnej žalobkyne vstúpila do konania a ďalej ako žalobca vystupovala spoločnosť O. V., W.. Y.. R., H.: XX XXX XXX, V. XXX. Následne odvolací súd rozsudkom zo dňa 24.09.2020, č.k. 3Co/106/2019-169, napadnutý rozsudok

súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti o zaplatenie sumy 7.857,63 eura spolu s príslušenstvom ako vecne správny potvrdil a vo zvyšnej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania ho zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.09.2018, č.k. 11Csp/46/2017-96, tak v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu zo dňa 24.09.2020, č.k. 3Co/106/2019-169, nadobudol právoplatnosť v zamietajúcej časti žaloby o zaplatenie sumy 7.857,63 eura spolu s príslušenstvom. Pokiaľ išlo o žalobu v časti zaplatenia sumy 484 eur s príslušenstvom, majúcu základ v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.08.2015 (ďalej len „zmluva o úvere“ alebo „úverová zmluva“), ktorú súd prvej inštancie zamietol, odvolací súd vyhodnotil odôvodnenie jeho rozhodnutia za nepreskúmateľné, nakoľko dôvodom zamietnutia žaloby v tejto časti bola len tá skutočnosť, že pôvodná žalobkyňa mohla od pre ňu nevýhodnej zmluvy, resp. zmluvy s neprimerane dohodnutou výškou odplaty za poskytnutý úver, odstúpiť v lehote 14 dní. Pôvodná žalobkyňa pritom v rámci opisu skutkových tvrdení v žalobe a následne i v priebehu konania uvádzala, že v úverovej zmluve absentovali obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a), f), i), j) a y) zákona č. 129/2010 Z. z., čo by malo za následok sankciu podľa § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, t.j. poskytnutý úver by sa považoval za bezúročný a bez poplatkov; pôvodná žalobkyňa pritom namietala i výšku dohodnutej odplaty ako presahujúcej tú, obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. S touto jej podstatnou argumentáciou, na ktorej založila dôvodnosť podanej žaloby v tejto časti, sa súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal, a teda nevyhodnotil, či zmluva o úvere spĺňala obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere stanovené zákonom č. 129/2010 Z.z., ani to, či výška požadovanej odplaty za poskytnutie úveru korešpondovala s ustanovením § 53 ods. 6 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Uvedené malo za následok, že napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 484 eur s príslušenstvom nespĺňal požiadavku dostatočného a náležite odôvodneného súdneho rozhodnutia, v ktorom sa konajúci súd vôbec nevysporiadal s podstatnou časťou argumentácie pôvodnej žalobkyne, na ktorej založila opodstatnenosť svojej žaloby. Súd prvej inštancie tým znemožnil pôvodnej žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; z dôvodu uvedeného nedostatku, ktorý nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej zamietajúcej časti (o zaplatenie 484 eur s príslušenstvom) a v časti náhrady trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd uložil konajúcemu súdu vec opäť prejednať, ustáliť skutkový stav, v rámci ktorého preskúma zmluvu o úvere z hľadiska jej obsahových náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a zhodnotí, či úver poskytnutý pôvodnej žalobkyňi možno považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 citovaného zákona. Zároveň súd prvej inštancie vyhodnotí dôvodnosť argumentácie ohľadne dojednanej odplaty z hľadiska jej súladnosti s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie po vrátení veci opätovne vykonal vo veci dokazovanie. Vo vzťahu k úveru poskytnutému úverovou zmluvou č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.08.2015 konštatoval, že pôvodná žalobkyňa v žalobe uviedla, že obdržala od žalovaného finančné prostriedky v sume 500 eur, pričom mu celkovo za úver zaplatila sumu 984 eur; ročný úrok tak podľa nej predstavoval 96,79 %. Pôvodná žalobkyňa namietala, že predmetná zmluva neobsahovala údaje podľa § 9 ods. 2 písm. a), f), i), j) a y) zákona č. 129/2010 Z. z., a preto žalovanému vznikol nárok len na vrátenie ním poskytnutej istiny 500 eur. Žalovaný potvrdil, že na základe úverovej zmluvy ako veriteľ poskytol pôvodnej žalobkyňi ako dlžníkovi sumu 500 eur, ktorú sa zaviazala vrátiť zvýšenú o príslušný poplatok v sume 484 eur. Podľa neho zmluva o úvere obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, a preto poskytnutý úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov. Spotrebiteľ sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku 984 eur do 20.08.2016 na účet veriteľa alebo v hotovosti mandatárovi, čím mal za preukázanú dohodu o dobe trvania úverovej zmluvy a termíne konečnej splatnosti, ktorý mal nastať dňa 20.08.2016. I keď sa pôvodná žalobkyňa sprvu zaviazala k úhrade jednej splátky v sume 984 eur s termínom splatnosti dňa 20.08.2016, ešte v ten istý deň využila možnosť splátkového kalendára - Dohody o plnení v splátkach (ďalej len „dohoda o splátkach“), s ktorou bola oboznámená a podpísala ju. Podľa dohody o splátkach mala uhradiť celkovú čiastku 984 eur v 12 pravidelných mesačných splátkach po 82 eur, vždy k 25. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 25.09.2015 a s posledným dňom 25.08.2016. Súd prvej inštancie vo vzťahu k tejto skutočnosti poznamenal, že i keď žalobkyňa nepredložila samotnú dohodu o splátkach, jej existenciu nepovažoval za spornú, keďže jej obsah žiadna z procesných strán nerozporovala. V úverovej zmluve sa zmluvné strany dohodli na odplate pri poskytnutí peňažných prostriedkov v sume 140 eur, čo predstavuje RPMN vo výške 28 %, pričom hodnota priemernej RPMN predstavovala 24,67 %, čo

žalovaný hodnotil ako v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády“), ako i ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. I keď v ďalšom podotkol, že podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a sú spojené alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov, bol toho názoru, že úrok nemožno považovať za odplatu pri poskytnutí financií, keďže ide o odplatu pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňazí. Ak pôvodná žalobkyňa nadobudla pri podpise úverovej zmluvy pocit, že je nevýhodná alebo že odplata, úrok, či RPMN je vysoká, mala právo od nej odstúpiť bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa jej uzavretia. Na uvedenom základe podľa mienky žalovaného nenastal žiaden z predpokladov podľa § 451 Občianskeho zákonníka a z jeho strany nedošlo k bezdôvodnému obohateniu.

5. Súd prvej inštancie následne zhodnotil, že medzi procesnými stranami nebolo sporné skutkové tvrdenie o uzavretí úverovej zmluvy dňa 20.08.2015, vrátane dohody o splátkach; vo vzťahu k tejto dohode poznamenal, že i keď sa o nej pôvodná žalobkyňa v žalobe nezmienila a neurobila ju súčasťou spisového materiálu, jej existenciu a obsah ani jedna zo sporových strán v priebehu sporu nijako nespochybnila a nenamietala. Sporným podľa jeho mienky zostalo, či úver poskytnutý pôvodnej žalobkyni možno považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. pre absenciu obligatórnych náležitostí uvedených v ustanovení § 9 ods. 2 písm. a), f), i), j) a y) citovaného zákona a či sa z tohto dôvodu žalovaný bezdôvodne obohatil o sumu 484 eur ako rozdielu medzi celkovou čiastkou, ktorú musel spotrebiteľ (pôvodná žalobkyňa) zaplatiť (984 eur) a sumou spotrebiteľského úveru (500 eur). Za sporné vyhodnotil i skutkové tvrdenie žalobcu ohľadne výšky požadovanej odplaty za poskytnutie úveru, ktorá nekorešpondovala s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

6. Vyhodnotiac vykonané dokazovanie súd prvej inštancie ustálil, že zmluva o úvere v znení dohody o splátkach obsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a), f), i), j), y) a z) zákona č. 129/2010 Z.z. V konkrétnostiach konštatoval, že v úverovej zmluve sa nachádzal údaj 1/ ohľadne druhu spotrebiteľského úveru (náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z.), ktorým bol "bezúčelový spotrebiteľský úver", 2/ o dobe trvania zmluvy a termíne jej konečnej splatnosti (náležitosť podľa 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.), keď sa pôvodná žalobkyňa zaviazala zaplatiť celkovú čiastku 984 eur, ak nebolo dohodnuté inak do 20.08.2016, resp. v zmysle dohody o splátkach do 25.08.2016, 3/ o úrokovej sadzbe úveru (náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z.), ktorá predstavovala 68,80 % ročne z poskytnutého úveru, čo v prípade riadneho splácania úveru v dohodnutom termíne predstavovalo sumu 344 eur, 4/ o odplate podľa osobitného predpisu (náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z.), keď osobitným predpisom bolo ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 a § 1a nariadenia vlády; tieto ustanovenia určili, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej RPMN podľa § 1 ods. 4 nariadenia pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne.

7. Zistiť, že priemerná hodnota RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy, bola 12,39 % a výška priemernej hodnoty RPMN podľa úverovej zmluvy predstavovala 24,67 %, konajúci súd vyhodnotil, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov pôvodnej žalobkyni neprevýšila dvojnásobok priemernej RPMN určenej podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády (dvojnásobok predstavuje 24,78 %; ako 12,39 % x 2). Vyhodnotenie tejto obsahovej náležitosti úverovej zmluvy spolu s bližšou špecifikáciou súčasne považoval i za posúdenie argumentácie pôvodnej žalobkyne o nesúlade dojednanej odplaty s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ktorú označil za nedôvodnú.

8. Pokiaľ išlo o námietku absencie obsahovej náležitosti úverovej zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. y) zákona č. 129/2010 Z. z. konajúci súd sa nestotožnil so žalobcom poukazujúc na to, že v zmluve je uvedený názov a adresa príslušného orgánu dohľadu podľa § 23 citovaného zákona (konkrétne v bode 18. Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru tvoriacich neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy). V tejto súvislosti doplnil, že i prípadná absencia uvedeného údaju nevedie k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. V úverovej zmluve sa nachádzal i údaj podľa § 9 ods. 2 písm. z) zákona č. 129/2010 Z.z., t.j. priemerná hodnota

RPMN na príslušný spotrebiteľský úver platná ku dňu podpisu zmluvy, zverejnená podľa § 21 ods. 2 citovaného zákona za príslušný kalendárny štvrtrok; jej výška predstavovala 24,67 %.

9. So zreteľom na zistené a vyhodnotené skutočnosti súd prvej inštancie uzavrel, že zmluva o úvere v znení dohody o splátkach obsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a), f), i), j), y) i z) zákona č. 129/2010 Z. z., z dôvodu ktorého nemožno považovať poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona. Žalovaný sa preto nemohol bezdôvodne obohatiť o sumu 484 eur, keďže nenastala ani jedna z foriem predpokladaná ustanovením § 451 Občianskeho zákonníka; pôvodná žalobkyňa plnila na základe platne uzavretej úverovej zmluvy, táto nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, neodpadol právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy a vykonaným dokazovaním nebolo zistené, že by žalovaný získal majetkový prospech z nepoctivých zdrojov. Na uvedenom základe, za súčasnej aplikácie § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 2, ods. 4, ods. 6, § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 488 a § 489 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 4, § 1a ods. 1, ods. 4, ods. 5 nariadenia vlády, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), g), h), i), j), l), § 9 ods. 1, ods. 2 písm. a), f), i), j), y) a z), § 11 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol.

10. O nároku na náhradu trov prvoinstančného konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 3 C.s.p. tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Vychádzal z toho, že žalovaný mal v konaní pred súdom prvej inštancie plný úspech, keďže žalobcovu žalobu v časti zaplattenia sumy 7.857,63 eura s príslušenstvom rozsudkom zo dňa 28.09.2018, č.k. 11Csp/46/2017-96, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.09.2020, sp. zn. 3Co/106/2019, zamietol, pričom následne zamietol i žalobu vo zvyšku (o zaplattenie sumy 484 eur s príslušenstvom).

11. Pokiaľ išlo o nárok na náhradu trov odvolacieho konania súd prvej inštancie o ňom rozhodol v súlade s § 396 ods. 1, ods. 3 v spojení s § 255 ods. 1, ods. 2 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 88 %, o výške ktorých rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Dôvodil, že žalovaný mal v odvolacom konaní úspech v časti zaplattenia sumy 7.857,63 eura s príslušenstvom, keďže odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto zamietnutej časti potvrdil; tento úspech žalovaného v odvolacom konaní predstavoval zároveň neúspech žalobcu, ktorý mal potom v odvolacom konaní úspech v časti zaplattenia sumy 484 eur s príslušenstvom. Na uvedenom základe preto súd prvej inštancie posúdil mieru úspechu v odvolacom konaní vychádzajúc z čistého úspechu žalovaného v rozsahu 88 %.

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C.s.p. Nestotožnil sa so záverom konajúceho súdu, ktorý v rámci ex offo skúmania obsahových náležitostí zmluvy o úvere v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. dospel k záveru o ich danosti, na základe čoho vyhodnotil, že úver poskytnutý pôvodnej žalobkyňi nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov. Poukázal na bod 45. odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom konajúci súd konštatoval, že v úverovej zmluve sa nachádzal údaj o úrokovej sadzbe úveru, dohodnutej vo výške 68,80 % ročne, čo predstavovalo 344 eur. Následne, skúmajúc odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ktorá nesmie presiahnuť najvyššiu prípustnú mieru v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka určenú v súlade s § 1 ods. 4 nariadenia vlády ako dvojnásobok priemernej RPMN, vyslovil, že jej dojednaná výška 24,67 % nepresiahla maximálnu prípustnú hranicu 24,78 % (ako 2x 12,39 %). Konajúci súd však nesprávne vychádzal z výšky odplaty za poskytnutie úveru podľa údajov o priemernej hodnote RPMN dohodnutej v zmluve o úvere, hoci mal brať zreteľ na údaj o skutočnej výške RPMN; do tejto hodnoty mala byť pritom započítaná nielen odplata (28 % alebo 140 eur - pozn. odvolacieho súdu), ale i úrok vo výške 68,80 % ročne. Túto časť odplaty (úrok) však žalovaný nezohľadnil pri stanovení RPMN, a preto jej hodnota, tak ako bola uvedená v zmluve (28 %), nemôže obstať. Zohľadniac potom ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. bol žalobca toho názoru, že poskytnutý úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie na túto okolnosť neprihliadal, hoci je nemožné, aby pri úroku vo výške 68,80 %, ktorý ako náklad spotrebiteľa musí byť zohľadnený pri výpočte RPMN, bola jeho hodnota vypočítaná správne vo výške 24,67 %, ktorú súd prvej inštancie nesprávne posudzoval z hľadiska prípustnosti odplaty; tento údaj však zodpovedal hodnote priemernej RPMN (nie RPMN). Pôvodná žalobkyňa mala pritom podľa úverovej zmluvy zaplatiť veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky zvýšené o sumu odplaty, t.j. o RPMN vo výške 28 % (140

eur) a úrok vo výške 68,80 % (344 eur), čo spolu predstavuje 484 eur. V danom prípade tak celková odplata dosiahla takmer sumu 100 % poskytnutého úveru (500 eur), čo jednoznačne zakladá dôvodnosť vyhodnotenia takto dojednanej odplaty ako neprimeranej, odporujúcej dobrým mravom, hraničiacej s úzerou, a tým prekračujúcej i najvyššiu prípustnú výšku odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Napokon, uvedené vyplynulo i z viacerých rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Co/261/2019, a sp. zn. 9Co/53/2019.

13. Pokiaľ išlo o samotný proces posúdenia úverovej zmluvy z hľadiska jej obsahových náležitostí žalobca podotkol, že konajúci súd sa v tomto smere odvolával na celú zmluvu, vrátane dohody o splátkach, ktorá mala byť uzatvorená v ten istý deň ako zmluva samotná. Z jeho stanoviska v odôvodnení napadnutého rozsudku je nepochybné, že túto dohodu nemal k dispozícii, ani si ju nevyžiadal v zmysle § 295 C.s.p. od žalovaného, a preto ju ani nemohol komplexne posúdiť. Navyiac, predmetnú dohodu o splátkach vyhodnotila Národná banka Slovenska ako nekalú obchodnú praktiku žalovaného, a teda za absolútne neplatnú. Pokiaľ by súd prvej inštancie vychádzal skutočne z obsahu celej úverovej zmluvy, t.j. vrátane dohody o splátkach, zistil by, že na jej základe sa zmenili zmluvné podmienky, keďže žalovaná sa zaviazala splatiť úver v pravidelných mesačných splátkach, a nie jednou splátkou, čo malo nepochybne vplyv i na hodnotu RPMN predstavujúcu cca 300 %; takto dohodnutá výška odplaty potom jednoznačne prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru. V tejto súvislosti žalobca poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 15Co/223/2018 a sp. zn. 8Co/261/2019. Na uvedenom základe preto žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaného zaviazže na zaplatenie sumy 484 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne z dlžnej sumy od 13.07.2018 do zaplatenia, ako i na náhradu trov konania.

14. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu považoval napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne po právnej i skutkovej stránke, nakoľko jeho vydaniu predchádzalo dostatočné zistenie skutkového stavu a náležitá aplikácia relevantných právnych predpisov. Závery konajúceho súdu hodnotil ako precízne zdôvodnené, keď sa vysporiadal so všetkými relevantnými otázkami.

15. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 28.03.2024 (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 3 C.s.p.).

16. Je zřejmé, že žalobca nesúhlasil s právnymi závermi konajúceho súdu ohľadne vyhodnotenia úveru poskytnutého pôvodnej žalobkyňa na základe úverovej zmluvy zo dňa 20.08.2015, ktorý tento nepovažoval za bezúročný a bez poplatkov, pričom sa nestotožnil ani s právnym posúdením odplaty stanovenej v zmluve ako súladnej s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka vo väzbe na § 1a nariadenia vlády. Odvolací súd musel priznať jeho odvolacej argumentácii úspech.

17. Súd prvej inštancie pri skúmaní dojednaní úverovej zmluvy týkajúceho sa odplaty síce správne poukázal na znenie použitých právnych predpisov (nariadenie vlády), avšak tieto nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav. Je totiž evidentné, že vychádzal z porovnania hodnoty priemernej RPMN, dohodnutej v úverovej zmluve vo výške 24,67 %, s najvyššou prípustnou výškou odplaty, ktorá mala zodpovedať maximálne dvojnásobku priemernej RPMN určenej podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Pre účely zistenia odplaty však bol povinný zohľadniť všetko, čo do nej v zmysle § 1 ods. 1 nariadenia vlády patrí, t.j. jednotlivé odplatné zložky vstupujúce do celkového plnenia, ktoré s poskytnutím úveru alebo pôžičky súviseli alebo boli od pôvodnej žalobkyne požadované, a to najmä celkový úrok vo výške 68,80 % (344 eur) a odplatu v sume 140 eur, zodpovedajúcu hodnote RPMN 28 %, a nie brať zreteľ na hodnotu priemernej RPMN stanovenú v úverovej zmluve vo výške 24,67 %. Konajúci súd tak pri posudzovaní námietky žalobcu ohľadne dojednaní odplaty v rozpore s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka chybné porovnával dve rovnaké veličiny, a to hodnotu priemernej RPMN, tak ako bola vyjadrená v úverovej zmluve, s jej najvyššou prípustnou hodnotou podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády.

18. Vychádzajúc zo zistení skutkového stavu súdom prvej inštancie je nepochybné, že pôvodná žalobkyňa sa pri uzavretí úverovej zmluvy zaviazala zaplatiť žalovanému poskytnutý úver, zvýšený o odplatu, de facto RPMN (28 %) a úrok s tým spojený (68,80 %), spolu sumu 484 eur (96,80 %). Táto

hodnota potom reprezentovala skutočnú odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov v zmysle § 1 ods. 1 nariadenia vlády, pričom evidentne prevyšovala najvyššiu prípustnú výšku odplaty podľa § 1a ods. 1 predmetného nariadenia; priemerná hodnota RPMN nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre obdobné spotrebiteľské úvery (už nad 1 rok vzhľadom na dohodu o splátkach), zverejnená v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy zodpovedala hodnote 13,50 %. V tejto súvislosti hodno uviesť, že na vyvodenie záveru o rozpore dojednanej odplaty s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka postačovalo poznanie len hodnoty úrokovej sadzby (úroku) vo výške 68,80 %, keďže táto, ako jedna zo zložiek tvoriacich odplatu v zmysle § 1 ods. 1 nariadenia vlády, sama o sebe presahovala najvyššiu prípustnú odplatu. Na uvedenom základe mohol súd prvej inštancie na tieto účely vychádzať čisto z úverovej zmluvy založenej v súdnom spise, bez nutnosti oboznámenia sa i so znením dohody o splátkach, majúcej vplyv na zmenu zmluvy v časti týkajúcej sa dohody o spôsobe splatenia úveru a v neposlednej miere i na hodnotu RPMN. I keď možno súhlasiť so žalobcom, že konajúci súd sa vo fáze posudzovania obsahových náležitostí úverovej zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. neoboznámil s celým jej obsahom, t.j. i s dohodou o splátkach, už len z údajov nachádzajúcich sa v úverovej zmluve a vzťahujúcich k odplate, konkrétne z údajov o úroku, mohol zhodnotiť, či dojednaná odplata (ne)zodpovedá najvyššej prípustnej výške odplaty. Vzhľadom na to, že priemerná hodnota RPMN nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre obdobné spotrebiteľské úvery, zverejnená v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy, zodpovedala hodnote 13,50 %, je nepochybné, že dohodnutá odplata prevyšovala najvyššiu prípustnú odplatu v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka (2x 13,50 %, t.j. 27 %), čo malo za následok rozpor zmluvného dojednaného sa odplaty so zákonom, a tým jeho neplatnosť (§ 39, resp. § 39a Občianskeho zákonníka). Na uvedenom základe, pokiaľ pôvodná žalobkyňa uhradila žalovanému nad rámec čerpaného úveru (500 eur) i odplatu v sume 484 eur, a to na podklade neplatného zmluvného dojednaného, nepochybne mu poskytla plnenie, ktorého prijatím sa žalovaný bezdôvodne obohatil v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka a je povinný toto vydať; preto žalobcovi vznikol voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy 484 eur.

19. Žalobca sa okrem vydania bezdôvodného obohatenia v sume 484 eur domáhal i zaplatenia úrokov z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 484 eur počnúc od 13.07.2017 do zaplatenia. Pri stanovení začiatku omeškania žalovaného vychádzal z predžalobnej výzvy zo dňa 07.07.2017, v ktorej pôvodná žalobkyňa vyzvala žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia najneskôr do 12.07.2017; žalovaný doručenie predmetnej výzvy nesporeoval, a preto vychádzajúc z nepopretého skutkového tvrdenia o doručení predžalobnej výzvy, odvolací súd považoval za dôvodný i nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,05 %, t.j. súladnej s § 3 nariadenia vlády počnúc od 13.07.2017 do zaplatenia; v prevyšujúcej časti, t.j. v časti prevyšujúcej úrok z omeškania vo výške 5,05 % (žalobca žiadal úrok z omeškania vo výške 8,75 %) vyhodnotil jeho žalobu ako nedôvodnú.

20. So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 484 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 484 eur od 13.07.2017 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok potvrdil.

21. Hodno podotknúť, že v kontexte prijatého záveru o rozpore dojednanej odplaty s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka (majúcej za následok neplatnosť tohto dojednaného) sa odvolací súd nepovažoval za potrebné zaoberať a vysporiadať s tou odvolacou argumentáciou žalobcu, ktorou konajúcejmu súdu vytýkal nesprávne vyhodnotenie poskytnutého úveru ako bezúročného a bez poplatkov pre nesprávnosť hodnoty RPMN. Je pritom nepochybné, že pri výške úroku 68,80 % nemohla byť v úverovej zmluve správne uvedená RPMN v hodnote 28 %; táto totiž reprezentuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom (§ 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z.), do ktorých rámca nepochybne patrí i úrok (§ 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z.); hodnota RPMN preto nemôže byť nižšia ako samotný úrok.

22. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov celého konania (prvoinštančného a odvolacieho) podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. Vychádzal z toho, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 8.341,63 eura, ktorú v časti zaplatenia sumy 7.857,63 eura konajúci súd rozsudkom zo dňa 28.09.2018, č.k. 11Csp/46/2017-96, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.09.2020, sp. zn. 3Co/106/2019, zamietol, čo predstavuje neúspech žalobcu v rozsahu 94,20 % a úspech žalovaného v tejto časti; žalobca bol úspešný v časti žaloby o zaplatenie sumy 484 eur, na ktorej zaplatenie odvolací súd zaviazal žalovaného, čo predstavuje úspech žalobcu

v rozsahu 5,80 % a zároveň neúspech žalovaného v tejto časti. Celková úspešnosť žalovaného potom predstavuje 88,40 % (94,20 % - 5,80 %). Vzhľadom na celkovú úspešnosť žalovaného v konaní patrí mu náhrada všetkých, t.j. tak prvoinštančných, ako i odvolacích trov konania voči žalobcovi v rozsahu 88,40 %; o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).